

ЗАГАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОМП'ЮТЕРНОГО ДИСКУРСУ

В умовах інформатизації сучасного суспільства Інтернет набуває все більшої ваги як в освітній, так і в професійній сферах. Тому завданням усіх вузів є підготовка досвідченого фахівця, здатного самостійно знаходити, вилучати та ефективно використовувати інформацію з Інтернет-мережі як у навчальній, так і в професійній діяльності. Для викладачів комп'ютерне середовище слугує підґрунтям для розробки електронних засобів навчання. Щоб розглянути комп'ютерну комунікацію з погляду лінгвістики, необхідно встановити місце комп'ютерного дискурсу в комунікативному середовищі, виявити провідні ознаки комп'ютерної комунікації, головні типи комп'ютерного спілкування.

Комп'ютерний дискурс виник одночасно з появою електронно-обчислювальних машин у США 1946 року. Із розвитком обчислювальної техніки в Україні також почала складатися специфічна мова, якою спілкувалися комп'ютерники-професіонали. Розповсюдження персональних комп'ютерів і створення Інтернету залучило до цієї сфери широкі верстви населення, які сприйняли і збагатили комп'ютерну лексику. Порівняно молодий вік спеціалістів, які зайняті у цій сфері професійної діяльності, а також популярність комп'ютерів у молодіжному середовищі, схильному до вживання жаргонних висловів, визначають моду на них серед користувачів.

Категорія спілкування перебуває в центрі уваги гуманітарних наук. При цьому спілкування – взаємодія, змістом якої є взаємне пізнання й обмін інформацією за допомогою різноманітних засобів комунікації з метою встановлення стосунків, сприятливих для процесу спільної діяльності. Мова як засіб спілкування має яскраво виражений соціальний характер, де суспільні функції активно впливають на її структуру і багато в чому визначають її розвиток. У цьому плані комунікативний статус і сутність мови комп'ютерників складає теоретичний і практичний інтерес.

Комп'ютерна комунікація відкриває новий вимір у людському спілкуванні, даючи можливість зберігати і швидко передавати великі обсяги інформації, використовувати аудіо- і відеоканали спілкування, а також спілкуватися в режимі on-line, тобто в безпосередньому лінійному контакті з респондентом. Комп'ютерне спілкування передбачає, поряд з безпосередньою, комунікацію у віртуальному середовищі, і в цьому полягає його найважливіша відмінна риса.

Таким чином, комп'ютерним дискурсом ми вважаємо спілкування користувачів чи спеціалістів-комп'ютерників безпосередньо чи в комп'ютерних мережах. При цьому комп'ютерне спілкування може бути як *індивідуально-орієнтованим* (листування засобами електронної пошти), так і *статусно-орієнтованим* (спілкування на різноманітних конференціях). Комп'ютерний дискурс має багато точок дотику з масовою комунікацією, але не збігається з

нею повністю, оскільки комп'ютерна комунікація, на відміну від масово-інформаційної, є взаємно спрямованою, і багато текстів мають персональний характер.

Комп'ютерна комунікація багатогранна. Вона характеризується з таких позицій:

- **масштабності: масове спілкування** (спілкування з усім світом), **міжособистісне** (спілкування між користувачем і комп'ютером) і **групове** (спілкування між користувачами);
- **часу (тривалість комунікативного процесу): стисле спілкування** (одержання електронної пошти) і **тривале** у часі спілкування (участь у конференціях);
- **форми: усна комп'ютерна комунікація** (безпосереднє спілкування чи при наявності голосового модему) і **письмова** (текстова і графічна, тобто передача малюнків, схем і т.д.);
- **каналу передачі і сприйняття інформації: актуальна комп'ютерна комунікація** (спілкування з реальними людьми) і **віртуальна** (спілкування з уявними співрозмовниками)[Галічкіна О.Н.].

Під час аналізу ситуації й учасників комп'ютерного спілкування можна виявити складну комбінацію дискурсів: передача особистих повідомлень від одного користувача іншому електронною поштою (побутове спілкування), офіційний обмін і запит інформації з електронної пошти (діловий дискурс), обговорення наукових питань у групах новин і конференціях (науковий дискурс), обговорення питань викладання й освіти в конференціях (педагогічний дискурс), реклама, що з'являється на електронних дошках оголошень (рекламний дискурс), обговорення політичних питань (політичний дискурс).

При цьому специфічний етикет комп'ютерного спілкування часто формулюється у вигляді правил, знання яких допомагає уникнути багатьох неприємностей під час спілкування в інтернетному середовищі, наприклад: вимога не відхилятися від теми; використання смайликів для пом'якшення категоричності тверджень; форматні обмеження, пов'язані з довжиною листа; певні заборони на деякі види листів (chain-letters); створення листів неприємного змісту, що одержали в комп'ютерному спілкуванні назву "флейм" (англ. flame - "спалах"); вимогу пройти попередню підготовку перед участю в комп'ютерних конференціях.

Література

Галічкіна Е.Н. Специфика компьютерного дискурса на английском и русском языках (на материале жанра компьютерных конференций): Автореф. дис.... канд. филол. наук. Волгоград, 2001. – 19с.